

Theoretische perspectieven op participatie van kinderen

AUDIO TRANSCRIPT OF THE INTERVIEW WITH RAVIT ALFANTARI

Door Esther Mercado, Paul McCafferty en Ravit Alfantari

Deze podcast is ontwikkeld binnen het Erasmus+ Panda project over participation van kinderen in jeugdhulp en jeugdbescherming.

Ik wil graag Ravit verwelkomen. Ravit, zou je jezelf willen voorstellen en ons wat meer over jezelf willen vertellen?

Hallo. Goedendag. Dank je wel. Ja, dus ik ben docent aan de Universiteit van Haifa in Israël, en ik heb vroeger gewerkt in het domein van kinderen en jongeren met een hoog risico. Tegenwoordig ben ik meer betrokken bij online interventies met jongeren via chats die we beheren. Dat stelt ons in staat om met jongeren te communiceren. En wat betreft mijn onderzoek, mijn onderwerp is besluitvorming en risicobeoordeling rond kinderbescherming, en een kernkwestie in dit onderwerp is ook hoe kinderen kunnen participeren aan besluitvorming.

Dus ja, het is een interessant onderwerp rond besluitvorming en risicobeoordeling en participatie van kinderen. En ik weet dat in het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld sociaal werkers zijn bekritiseerd in serieuze casusbeoordelingen omdat we vaak de stem van het kind niet goed horen of beluisteren. Dat is dus een groot probleem. En kan ik ook zeggen dat het ook een probleem is in wetenschappelijk onderzoek, want als we kinderen niet betrekken bij onderzoek, is dat een andere manier om die stem niet te horen.

Ik maak deel uit van de COST-organisatie in Europa en we werken nu aan een boek dat volledig is gewijd aan de participatie van kinderen aan onderzoek. Het gaat over kinderen en overlevenden van kindermisbruik, participatie aan onderzoek naar kinderbehandeling, principes, tactieken en methoden. En we zullen specifieke voorbeelden behandelen uit verschillende landen in Europa over hoe kinderen betrokken zijn bij onderzoek. Dus ik wilde dat extra stukje toevoegen. En het is ook in onderzoek erg uitdagend. Ik bedoel, sommige van de kwesties die ik heb gelezen over de betrokkenheid van kinderen bij onderzoek, is dat wanneer we praten over de participatie van kinderen, praten we soms vanuit een volwassen perspectief.

En zelfs in onderzoek, wanneer we onderzoek doen naar de participatie van kinderen, betrekken we kinderen vaak niet direct bij het onderzoek zelf. En toch praten we over het belang van de participatie van kinderen.

Ik ben er zeker van dat jouw boek waardevol zal zijn om ons begrip daarvan te vergroten. En ik moet toegeven dat ik zelf in mijn onderzoek, vermeen om kinderen te benaderen. Ik deed onderzoek naar kinderen die bij casusbesprekingen betrokken waren. En ik vermeed rechtstreeks met hen te praten. En opnieuw denk ik dat dat me brengt bij de kwestie die je eerder noemde. Ik denk dat het meer gaat over waarden, percepties, culturele sfeer en welk soort theorie je hebt over de participatie van kinderen. En ik moet toegeven dat ik veel heb geleerd en mijn opvattingen heb moeten veranderen. Dus ja. Esther, wat is jouw mening hierover?

Ik denk dat in ons Panda-project we dezelfde problemen hebben over hoe het mogelijk is om kinderen onder de 12 jaar te betrekken. Ik heb het gevoel dat dit grote uitdagingen zijn voor professionals en praktijkwerkers, en we zouden graag meer willen weten over jullie ervaringen. Wat is het belangrijkste of het nuttigste voor de professionals om ze te betrekken? Omdat als we praten over participatie aan besluitvorming, denk ik dat professionals geen probleem hebben om de kinderen, de jongeren, erbij te betrekken, omdat we denken dat dit iets is dat mogelijk is om te doen en dat het mogelijk is om meer te communiceren en de zorgen en verlangens te begrijpen. Maar wat gebeurt er met kinderen onder de 12 jaar, wat gebeurt er met de professional? En wat gebeurt er in onze context met de wetgeving? Want in alle landen hebben we min of meer dezelfde wet en conventie. Maar dit zijn grote uitdagingen voor de professionals. Dus het is waar dat we misschien de theoretische kennis, de waarden en dit soort perspectief hebben, maar in feite moeten we ook werken met kinderen onder de 12.

We hebben veel uitdagingen voor de professional. Dus willen we graag weten, Ravit, met jouw ervaringen, of je ons wat advies kan geven of hoe we de participatie van kinderen onder de 12 jaar kunnen bevorderen?

Ik weet dat het lijkt alsof het makkelijker is met jongeren. Maar ik denk opnieuw dat er verschillende niveaus van participatie zijn. Sommige daarvan zijn niet echt participatie. Meer nog, iets wat ik in mijn studie heb gevonden, was dat niet-zinnige participatie meer kwaad dan goed deed omdat het jongeren deed afwijzen en ze waren erna gedeconnecteerd en ze wilden niet dat iemand hen nog benaderde. Dus op een bepaalde manier was het meer symbolisch als het niet zinvol was, en het deed meer kwaad dan goed. Dus ik denk dat dit iets is waar we ook over moeten nadenken, omdat ze gerespecteerd willen worden. En soms denken we dat we ze laten participeren, maar ze worden niet gerespecteerd zoals volwassenen.

Dit is dus een probleem. En wat betreft jongeren, denk ik dat het, volgens jouw theoretische begrip, hier veel meer over gaat.

Hoe begrijp je kindertijd in het domein van de jeugdbescherming? Ik denk dat dit erg zinvol is. Deze heeft de wens om het kind te beschermen en dit is wat ik zag als een sleutelaspect om het in de praktijk te begrijpen en de rechten van kinderen als rechtmatige mensen te respecteren.

En ik denk dat dit iets is dat een verandering heeft teweeggebracht. Het alleen laten participeren op een zeer instrumentele manier tot een soort begrip dat dit een fundamenteel mensenrecht is en dit is hun recht. Omdat je soms dingen hoort als sociaal werkers die het kind willen beschermen, en dan zeg je tegen jezelf, maar dit is de realiteit waarin hij leeft. Je hoeft het kind niet de details van zijn realiteit te besparen. En, weet je, je kunt dingen van het kind wegnemen. Je wilt niet dat hij participeert aan het forum dat hun leven beschrijft omdat je denkt dat het hen zal schaden. Maar nogmaals, het is hun leven. En dus zijn er veel waarden betrokken, morele waarden. En ik denk dat het niet zo eenvoudig is.

En het heeft te maken met het begrip van kindertijd. Ik denk dat dit iets is wat ik heel cruciaal vind. De sociologie van de kindertijd is voor mij een zeer waardevolle manier om onze benadering en houding ten opzichte van kinderen te begrijpen. Veel volwassenen en veel sociaal werkers zien kindertijd nog steeds als iets minder dan volwassenheid. Dus als je geen volwassene bent, bent je nog steeds iets wat minder is dan. Maar als je kinderen ziet als minder dan, op een of andere manier gebrekkig en op een of andere manier incompetent en op een of andere manier niet zo verstandig als volwassenen, zal er altijd het gevaar zijn dat je kinderen niet betreft bij beslissingen die hen aangaan.

Een van de dingen die me opvallen aan de theorie van de sociologie van de kindertijd is dat het in zekere zin, als je die theorie naar het uiterste doorvoert, de mishandeling van kinderen kan vergemakkelijken, omdat als je kinderen ziet als minder dan, niet zo belangrijk zodat het je op sommige manieren in staat stelt om ze minder goed te behandelen dan je bij een volwassene zou doen. Dus als ik bijvoorbeeld denk dat een kind minder belangrijk is, dan stelt het me op sommige manieren in staat, moedigt het me aan, om dat kind pijn te doen omdat het gewoon een kind is. Wat maakt het uit? Ik denk echt dat de sociologie van de kindertijd, die theorie, buitengewoon belangrijk is voor sociaal werkers om echt te begrijpen. En ook, als we nadenken over besluitvorming en assessments, als je de stem van het kind niet waardeert, ben je minder geneigd het kind bij beslissingen te betrekken, ben je minder geneigd het kind bij assessments te betrekken.

En wat we weten uit onderzoek is dat hoe minder kinderen betrokken zijn, hoe minder goed ontwikkeld hun beschermingsmechanismen zijn, hoe minder goed we de wereld begrijpen vanuit hun perspectief. Het wordt een hulpverlening die gericht is op volwassenen.

Ja, ik ben het daar helemaal mee eens.

En ik weet dat ik het had over besluitvorming, maar als je kijkt naar het doorlopend contact van sociaal werkers met de familie. Dus wat ik zeg zijn dingen die ik een tijdje geleden heb ontdekt. En ik hoop echt dat de situatie veranderd is, maar ik heb veel sociaal werkers horen zeggen, "ja, ik heb het kind gezien". Je hebt hem gezien. Maar het was voornamelijk zien en niet praten met, dus ze konden het kind zien tijdens een huisbezoek. Je hebt hem gezien in een soort vergadering op school. Maar het was niet praten, het was letterlijk gewoon het kind zien.

Als ik kan ingaan op wat je zegt, denk ik dat er een mooi model is dat probeert een ecologisch perspectief te brengen en te kaderen wat je hebt genoemd. Dus we moeten kijken hoe kinderen worden gezien en niet worden erkend of gewaardeerd. Niet alleen kunnen we beginnen in het gezin. We kunnen ook beginnen op school, en we kunnen zo doorgaan en doorgaan, in de lagen van het schoolsysteem en kijken hoe het is in onze gemeenschap en in de cultuur. Dus ik denk dat dit een veel breder perspectief is waar we aan moeten denken omdat de interactie tussen de sociaal werker en de gezinnen slechts het begin is en er veel context om hen heen is.

Toen ik de theorieën las, dacht ik? wat als er nu iets verandert op het gebied van technologie, dat kinderen technologie beter beheersen dan volwassenen en misschien kunnen we hier een soort verandering bekomen. Zo vraag ik mijn kinderen om hulp bij dit alles. En het draait allemaal om mijn computer. Dus misschien zal er een soort verandering zijn die ons in staat stelt om hen beter te waarderen als volwassenen. En dus is het een goede gedachte dat je geïnteresseerd bent in een ecologische en systemische aanpak ook.

Ja, natuurlijk. Ik denk dat vanuit mijn persoonlijke perspectief, wanneer ik werk met gezinnen en kinderen, je je op alle andere perspectieven kunt richten na of vooraf.. Omdat het niet alleen gaat om te proberen te beoordelen wat er binnen het gezin gebeurt, wat er om het gezin heen gebeurt, wat er in andere landen gebeurt waarbij de kinderen betrokken zijn. Ik denk dat de professional, de maatschappelijk werker, andere contexten moet kennen waarin kinderen en gezinnen betrokken zijn en moet horen wat er in andere

contexten gebeurt. Want ik denk dat we werken met een open theoretisch model, je opent je geest. Dat we werken met kinderen natuurlijk vinden.

De manier waarop je dit soort relaties of communicatie creëert, is belangrijk. Misschien kan ik de kinderen zien, ik kan het gezin zien, maar misschien vraag ik nooit naar de kwaliteit van denken over iets of over zorgen of een optreden of een boek. Dus ik denk dat het zeer belangrijk is om dit soort dingen te incorporeren. Ik denk niet alleen maar aan één theoretische benadering, maar aan veel theoretische benaderingen die de school meer toegankelijk maakt voor de sociaal werker of hoe de professionals werken met de gezinnen en om te evalueren wat er werkelijk is gebeurd en de kinderen deel te laten zijn van dit sociale proces.

En natuurlijk denk ik dat bij dit soort van theorie het een meer open proces is om alle hun contexten te evalueren. Soms zijn wij erg gefocust zijn op de kinderen en in een kleine context, maar de kinderen maken deel uit van meer dan de gezinscontext. Ik denk ook denk ik ook dat luisteren naar jullie beiden over een theorie van erkenning hier een belangrijke rol kan spelen, omdat we kinderen moeten erkennen voor wie ze zijn, hen erkennen als rechthebbenden.

Het is niet zo dat we rechten aan kinderen geven, maar dat we erkennen dat kinderen rechten hebben en dat ze dat zijn op basis van het feit dat ze recht hebben op rechten, niet doordat wij hen rechten hebben gegeven. Net zoals volwassenen dat hebben. Dus bij Honneth, lijkt het te gaan om het erkennen van het belang dat kinderen recht hebben op liefde, erkenning, ondersteuning, respect en alle aspecten van zowel sociaal werk, onderwijs, gezondheid als de samenleving, maar ook om de waarde van kinderen en de waarde van kindertijd te erkennen. En zoals jij hebt gezegd over je kinderen die je helpen met de computer, ik weet dat ik veel heb geleerd van mijn kinderen zelf. Dus het is niet zo dat ik de volwassene ben en dat ik kinderen onderwijs of mijn kennis overdraag. Kinderen beïnvloeden mij ook. Ze dragen kennis aan mij over en ik denk dat er wederkerigheid is in die erkenning. Als die wederkerigheid plaatsvindt, is dat een prachtige zaak voor zowel kinderen als volwassenen samen.

Ja, ik ben het helemaal met je eens. En als ik hier iets aan kan toevoegen, denk ik dat theorie ons kan helpen om te reflecteren op onze praktijk. We kunnen participatie op een spectrum bekijken en misschien op verschillende niveaus. Ik weet niet hoe je het kan visualiseren. Maar we kunnen theorie gebruiken om onszelf af te vragen: wat doen we? Ik vind het Lundy-model van ruimte, stem, invloed en publiek erg interessant. Dus we kunnen naar de praktijk kijken en zeggen: oké, misschien heb ik het kind ruimte gegeven om te spreken. Ik heb misschien een vergadering met de kinderen opgezet. Maar dan moet ik me afvragen: kregen ze de kans om hun stem te laten horen? Kregen ze invloed? Wat was hun rol echt? En was er echt een 'publiek'? Dus ik denk dat theorie ons kan helpen om te reflecteren en te zien wat we doen en op welk niveau van participatie we kinderen toelaten. Dus ik denk dat het goed is om theoretische concepten in gedachten te hebben.

Ja, ik ben het helemaal eens met Ravit. Soms hebben we het over deze theorieën. Ik denk dat ik meer het filosofische en theoretische zou willen scheiden, terwijl ik denk dat het een combinatie van beide is.

Maar als we het hebben over de holistische benadering, denk ik dat het meer filosofisch is en dat we dat in gedachten moeten houden. Maar hoe is het mogelijk om deze ideeën in de praktijk toe te passen? Want dat is waar we hier over nadenken. Wat is de waarde voor de professional en hoe kan ik dit toepassen bij het werken met het sociale integratieproces? Dus ik denk dat ik het er volledig mee eens ben dat dit perspectief echt interessant is voor professionals om in gedachten te houden. Maar de grootste uitdaging is hoe we dit in onze praktijk kunnen implementeren. In de instellingen, je achtergrond, jij of andere collega's, de kinderen, de gezinnen. Dus zou ik Ravit en jou, Paul, willen vragen om meer te praten over hoe we dit kunnen implementeren of wat het belangrijkste is of de waarde is voor de praktijk van het sociaal werk of

in jouw persoonlijke en professionele perspectief, welk soort benadering of theoretisch model de professionals kan helpen om kinderen te betrekken bij besluitvorming en participatie?

Ik ben het waarschijnlijk met je eens, Esther, Honneth is erg filosofisch. Een van de theorieën die voor mij behoorlijk toepasbaar is in de praktijk is die van Bourdieu. Neem bijvoorbeeld een casusbespreking. Bourdieu praat over het hebben van kapitaal, hoeveel kapitaal je hebt, zal dicteren hoeveel invloed je hebt.

Dus als wij als professionals veel kapitaal hebben, kennen we het systeem, kennen we de wet, kennen we de beleidsregels en procedures. We kennen de taal van jeugdbescherming. Dat geeft ons veel kapitaal, veel macht in de casusbespreking. Kinderen hebben in onze samenleving niet veel kapitaal. Ze hebben niet veel macht. En het gevaar in het scenario van de casusbespreking of bij een assessment of in een besluitvormingsscenario is dat de stem van het kind wordt genegeerd omdat ze geen macht hebben, ze hebben geen invloed. En ik denk dat als we dat idee van Bourdieu omarmen, dat gevoel van kapitaal, van habitus, van status, echt kan helpen. Het kan onze praktijk echt helpen omdat het ons gevoeliger maakt voor de machtsstructuren.

Ja, ik ben het daar helemaal mee eens. Weet je, ik heb wat onderzoek gedaan naar multidisciplinair werk en ik kan ook zien dat er enkele beroepen zijn die echt vasthouden aan hun macht, het gaat niet zozeer over democratie, het gaat meer over bepaalde beroepen die de beslissingen nemen. Dus ja, er is nog een stap te zetten als het gaat om het geven van macht aan kinderen.

Dit is mijn antwoord. We hebben ze nodig om betrokken te zijn. We hebben en we moeten volgen wat ze denken. Anders gaat het niet werken. En ik denk dat dit iets is dat een verandering kan teweegbrengen in onze perceptie en hen de macht en het rechtmatige recht geeft om beslissingen te nemen over hun leven.

Dus ik ben het daar helemaal mee eens. En dat is echt een uitstekende manier voor ons om deze podcast af te sluiten, want we hebben gesproken over de theorie, en we hebben gesproken over de toepassing van theorie en jouw samenvatting dat het belangrijk is dat kinderen betrokken zijn, dat is absoluut essentieel. Het is hun recht om betrokken te zijn, en dat is een heel goede manier om onze podcast af te sluiten.

Ik wil zeggen, Ravit en Esther, heel erg bedankt voor jullie bijdrage aan de podcast, voor het vrij delen van jullie ideeën en voor het open praten over wat jullie vinden van de theorie, want soms kan het moeilijk zijn om onze gedachten over theorie geordend te krijgen. Maar zoals we samen hebben gesproken, denk ik dat we enige vooruitgang hebben geboekt in het verduidelijken van hoe de theorieën kunnen worden begrepen.

Maar zoals Esther zegt, het belangrijke aan theorie is dat we het toepassen in de praktijk. Dus, heel erg bedankt.

